

	Priglasilo živine	Cene govede	Cene govejega mesa
		vinarij	
Prvi teden januar	4.300	77	160
Drugi „ avgust	5.400	69	160

Iz tega je torej razvidno, da padajo cene živine vedno bolj in da so že tako globoko padle, da nima producent niti najmanjšega dobička. Cene mesa pa ostanejo vedno na isti višini.

Srbsko pogodbo, ki je eden najhujših udarcev za našo živinorejo, je torej vlada sklenila. Da se je vlada to upala, je v prvi vrsti kriva klerikalna stranka vseh jezikov. Kakor znano, je vrgla ta klerikalna stranka svoj čas poljedelskega ministra Auersperga, ki se je vsaj malo zavzemal za kmetijske potrebe. Na njegovo mesto je prišel farški advokat dr. Ebenhoch. Da se utrdi ta mož, ga je klerikalna stranka na vse mogoče načine podpirala. In ker Ebenhoch dobro veda, da ima v klerikalizmu močno oporo in krepko zaščito, upal si je skleniti s srbskimi kraljemorilci sramotno to pogodbo. Samoumevno je, da bodejo tej pogodbi še druge z drugimi prizadeletimi državami sledile. Tako pribijajo vboji kmetijski stan na križ in mu jemljejo edino panogo, pri kateri se lahko kaj zasluži, živinorejo. Centrala avstrijskih agrarcev je seveda proti vladnemu sklepu oistro protestirala. Glavni poročevalec, sivolasi prvobornik avstrijskih kmetov Hohenblum, trdi, da sta mu dva ministra dala možko besedo, da ne bodeta srbske pogodbe sklenila. Ta dva ministra sta klerikalca dr. Gessmann in dr. Ebenhoch. Ali smejo na Avstrijskem c. k. ministri besedo prelomiti? Zdi se nam, da smejo. Saj klerikalstvo itak ni nikdar na čast držalo. Upamo, da bodejo kmetijski poslanci v državni zbornici vladi povedali, da je podkopavanje avstrijskega kmetijstva naravnost greh in zločin. Kmetije, vkup!

Anarhisti. Na postaji Cornavin v Švici so prijeli dva anarhista, ki sta se hotela odpeljati v Ischl. Govori se, da sta hotela napasti angleškega kralja, ki je takrat ravno našega cesarja obiskal.

Kletarski nadzorniki. Nova vinska postava je sicer že pravomočna, papovsod še ni izpeljana. Določiti je treba tudi kletne nadzornike. Zdaj se je tudi 19 državnih kletnih nadzornikov imenovalo. Nadzorniško službo se bode že pred letošnjo trgovijo izvršilo. Prihodnje leto se bode imenovalo še 9 takih nadzornikov.

Nekaj katoliškega iz Bozne.

(Izvirni dopis.)

Serajevo, avgusta 1908.

V soboto je umrl tukaj mož poštenjak, splošno spoštovani posestnik Vincenc Krzminitzki po 1 tedenski bolezni na tifusu. Bil je v svojih zadnjih dneh v deliriju in se vsled tega samoumevno ni mogel spovedati. Ta okoliščina je dala duhovništvu povod, da je mrlcu spremstvo odreklo, vključno temu da so se razni vplivni ljudje za spremstvo potegovali. Poleg tega se je

da je ta način lova na duše nečloveški in sramotilni za cerkev. Posledice se tudi pozneje kažejo.

Ali nazaj k našemu nesrečnežu! Seminar je bil tedaj končan in svoliti je imel le še med poklicom posvetnega duhovnika ali pa samostanskega duhovnika; teta in njen spovednik sta mu v tem proste roke pustila. Ker je mnogo o visokem pomenu čul, katerega so imeli klostri svoj čas za kulturo, šel je v samostan, ki je stal na glasu, da je „zelo svoboden“. Njegovi učitelji od seminarja seveda to niso radi videli; kajti zavod je bil škofjski in pravzaprav edino za dotično diecezo. Z 22. leti je bil za duhovnika blagoslovljen in se je vrnil od bogoslovnih študij v tiho klostersko zidovje nazaj, za vedno. Zdaj je hotel delati, vedno pridno se truditi in celi trpečni svet v ljubezni objeti ter troštati. Ali delo so izvršile v klostru in k njemu spadajočih farah stare, izkušene roke in kmalu je moral spoznati, da zahteva revno, trpečo človeštvo veliko več po gmotni podpori nego po duhovniškem troštanju.

dalo mrlcu grob onkraj pokopališnega križa na mestu, ki je določeno za samomorilce. To sovražno postopanje je napravilo med prijatelji pokojnika veliko nezadovoljnost. V srce segajoč je bil prizor, ko je g. žel. nadkomisar Hosse navzoče ob gomili prosil, naj molijo in je „očenaš“ glasno naprej molil. Tako sovraštvo od strani katoliške duhovščine v deželi z raznimi verami daje slab dokaz toliko hvalisane krščanske ljubezni. Tako postopanje je pri tukajšnjih drugih vernikih, n. p. pri mohamedancih popolnoma nemogoče. Mohamedancem je ljubezen do bližnjega resnični sveti kult, tako da bi jih katoliški dušni pastirji lahko posnemali...

Znani hujskajoči kaplan in poslanec dr. Korošec iz Maribora je osrečil i Serajevo s svojim obiskom. Hotel se je seznaniti s tukajšnjimi razmerami in nabirati znanja za prihodnjo zasedanje delegacij. Na shodu, ki ga je priredila klerikalna „Matica hrvatska“ v terek in na katerega so farji zaradi Korošca ljudi skupaj zbornali, je ta odreševalec govoril. Seveda ga večji del poslušalcev ni razumel. Dobro znanje, kajti za Koroščevo čvketanje in klobasanje pač nikomur ne more biti žal. Dolgega govora kratka misel so bile obljube, s katerimi je črnosuknež bozenske delavce pital, ker so tako pridni in katoliški. Gosp. Korošec hoče se baje za zboljšanje delavskih gmotnih razmer brigati, za ustavo v Bozni zavzemati itd. Seveda je hujskajoči kaplan tudi po industrijskih udrihal, da se je kar kadilo. Govoril je tudi o velikem kapitalu; pozabil je samo navesti velikanske zaklade cerkve, ki se že kapitalistično uporabljajo. In tako je šlo Koroščevo hujskanje naprej...

Po shodu so se bratili Slovenci in Hrvati, pri kateri priložnosti se je vprizorilo tudi gonjo proti Nemcem.

V Bozni se lepo zahvaljujemo za take gospode!

Dopisi.

Sv. Marjeta ob Pesinci Predragi mi „Stajerc“!

Najpopred te srčno rebo pozdravim, brez hribe in doline, visoke planine mile naše domovine in ti želim kot tvoj naročnik in prijatelj mnogo uspeha in veliko sreče za tvoje nevstrašno delo. Dragi mi list „Stajerc“, povem ti da sem bil tudi jaz tvoj nasprotnik, čeravno nisem bil na nobene klerikalne liste naročen. Jaz sem bral zmiraj samo napredne liste, kakor so „Marburger Zeitung“ in več takih in jih še zdaj berem. Ko je v Ptuj „Stajerc“ zagledal luč tega sveta, so začeli na ves glas vpiti klerikalci: pogubljeni smo, kajti „Stajerc“ je „giftna krota“ in brezverski list in kaplani ter župniki so pridigali, da bode vsaki pogubljen. Jaz sem si pač mislil: videti te pa le hočem in brati, da bom vedel, kaj da „Stajerc“ piše tako pregrešnega! In res si kupim eno številko; ko ga berem, sem si mislil: aha, zdaj vem zakaj ga tako črtijo; ker ti, dragi „Stajerc“ želiš, da bi se ljudje nemščine učili in da bi spoznali svoje sovražnike, kateri ga hočejo v neumnosti držati; zato branijo nemščino na vse pritege, ker se bojijo za svojo bodočnost in žakelj. Ako je res taki greh, če se nemško uči, zakaj pa potem sami

Leta so lazila nesrečnemu brez dela kakor večnost naprej; človek se je zbudil in zahteval viharo svojo pravico, samota je postala grozovito trpljenje; dvomi so se pojavili, so postali po vročih željah veliki, so bili z zadnjo močjo bojevnikovo premagani in so prišli zopet, vedno zopet. Tako so se menjale ure strasti s tednimi ojštriga kesa, dokler ni vseumogočna natura predrila bregove umetnih zapovedi.

In v kloster so prinesli nekega dopoldne dekletce h krstu; nezakonsko; ko je v službi stoječi brat jezno vprašal, kdo je oče, povedalo se mu je: „Oče je oni častiti gospod, ki ima bolano levo roko“. Ta tudi tega ni, zanikal. Kloster je bil sicer „svoboden“, to se pravi, bratje so eden za drugega mnogokrat očesa stisnili, ali tako nerodnost se ni moglo nezakonvano pustiti. Najprve se je moral pokoriti, potem so ga zaprli v stolp, ki se je dvigal strašno s svojimi okni v vzhodnem kotu klosterskega poslopja. O ti duhovita kazen! Torej tudi ti grozni dnevi so minili in zopet je iskal dela; ali „izgubljenemu“, „garjevi ovci“ se ni moglo

nemško govorijo? Zatoj pa sem si ga ročil in sem trdno sklenil ti zvest ostati in te ne pustim, dokler živim, pa če pride sto sprotinikov in mi branijo, jaz ostanem „Stajercu“. Zdaj končam svojo pismo in s pozdravi vse tvoje naročnike in prijatelje. Živijo „Stajerc“, živijo napredek!

Tudi ženi več strokovne izobrazbe!

Kdor opazuje nekoliko let sem naše kmetijstvo, pritrđiti nam mora, da se to vendar boljše in da naš kmet napreduje. Strokovno predavanja, strokovni listi in strokovne šole, stojijo pri tem kmetu ob strani, so h temu največ pripomogli. Kdor je pa opazoval več našega gospodinjstva, ta nam tudi ne bo oporek ako rečemo, da ni v njem skoraj nobene spremembe na boljše. In vendar je dobro gospodinjstvo za srečo družine ravno tako važno kakor je dobro gospodarstvo. Kaj nam pomaga še tako lepo žito, ako nam ne zna žena sprebrati kruha in pokvari moko še predno pride v peko. Resničen je naš pregovor, ki pravi, da podpira žena tri vogle pri hiši. Dobra gospodinja je kmetijto največja sreča, kajti gospodarstvo in gospodinjstvo so dejstva, ki se ena drugo spopadajeta. Kakor ne more obstati posestvo brez dobrega gospodarstva, ravno tako ne more obstati posestvo brez dobrega gospodinjstva.

Če je pa dobro gospodinjstvo v kmetijski družini tako važno, kaj se pa stori pri nas za zboljšanje te velevažne kmetijske panoge? Ni prav čisto nič! Kmetijski mladeniči se lahko izobrazijo v kmetijskih šolah, oni dobivajo lahko pouk v gospodarstvu tudi v kmetijskih listih in pri kmetijskih predavanjih, za kmetiska dekleta in kmetiske žene pa nimamo ničesar.

Ne rečemo, da manjka našim ženam priložnosti in dobre volje za napredek, toda kaj jim pomaga, ako ni tu nikogar, ki bi jim šel na pomoč in bi jim svetoval, kako priti z manjšim trudom do večjih uspehov. Če pa pokažemo ženski, kako se da vrediti in vzdržati polhištvo na priprosti in lahek način, kako se pripravljati na priprosti sredstev okusna in tečna hrana, kako se da ohraniti družina zdrava, kako bi dali lahko perutinarstvo, mlekarstvo, vrtnarstvo, sadjarstvo in drugi deli gospodinjstva večje dohodke, nego do sedaj, potem se bode to gotovo poprijela dobrih naukov in s tem zboljšamo dobrobit cele družine, cele soseske, cele dežele. Zato moramo začeti tudi za svoje žene zahtevati strokovnega pouka.

Drugod so to potrebo že zdavno spoznali. Ustanovile so se gospodinjstve šole, prirejajo se poučna predavanja in izdajajo se tudi gospodinjstvi listi. Osobito visoko stoji ta pouk pri bratih Čehih, ki imajo skoraj že v vsakem okraju gospodinjstvo šolo. Tam poučuje že več potovalnih učiteljic za gospodinjstvo. Čehi se ne bojijo za stroške, ki jih potrebuje ta naprava, dobro vedoči, da jim prinese stotere dobičke. Tudi Nemci in Francozi delujejo zadnji čas v tem oziru jako hitro, le pri nas smo zaostali.

Jako dobro so se neki obnesle na Franco-

nič zaupati; saj niti za „čistega“ ni bilo dela. In zdaj je prišel nesrečnež piti, grozovito piti... Ko enkrat ni prišel k maši, hotel ga je eden bratov poklicati; našel je le — zblaznelega človeka, ki je sedel pod mizo in tulil ko divja zver. Neka usmiljena bolezen je napravila kmalu potem temu ponesrečenemu življenju konec.

Kaj se je neki teta mislila, ki je prišla k pogrebu v črni židi? No, njen duhovni posvetovalc jo je pač s par besedami kakor „nehvalnežnost pijanca, božja jeza, kazen božja“ potrošal... Končamo z besedami, ki jih je podelil veliki pesnik v svojem „Götz von Berlichingen“ mlademu paru kot voščilo:

Götz: Bog vas blagoslovi, vam daj srečne dneve in naj obdrži tiste, ki vam jih odtegne, za vaše otroke.

Elizabet: In te naj pusti takšne, kakor ste vi: poštene. In naj postanejo, kar hočejo...

Radgona, 28. julija 1908.

Anton Gerschack.